

METODICKÝ POKYN ÚKSÚP č. 9/2017

„Postup rastlinolekárskej kontroly na hraničných inšpekčných staniciach“

Ing. Peter Rusňák, PhD.
generálny riaditeľ

Dňa: 09.06.2017

Číslo: OOR/201/2017

Účinnosť od: 12. 06. 2017

Účinnosť do: doba neurčitá

Vypracoval: Ing. Ivana Kurhajcová

Za riadenie dokumentu: Mgr. Adriana Komlóšiová

Preskúmanie: prvé august 2017, nasledovné každý rok

Metodický pokyn č. 9/2017 „Postup rastlinolekárskej kontroly na hraničných inšpekčných staniach“ (ďalej len „metodický pokyn“) stručne vysvetľuje postup pri rastlinolekárskejších kontrolách dovozu z tretích krajín na hraničných inšpekčných staniach (ďalej len „HIS“). Metodický pokyn je určený dovozcom rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Článok I

Legislatíva a cieľ

1. Rastlinolekárska kontrola sa vykonáva na základe zákona NR SR č. 405/2011 Z. z., o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a Nariadenia vlády SR č.199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie vlády“ alebo „NV“). Požiadavky na drevený obalový materiál sú uvedené v medzinárodnej norme FAO ISPM 15.
2. Cieľom systému rastlinolekárskej kontroly dovozu je predísť zavlečeniu karanténnych škodcov alebo obmedziť vstup regulovaných nekaranténnych škodcov dovážanými komoditami alebo inými regulovanými druhmi tovaru.

Článok II

Použité skratky

EÚ – Európska únia

FAO ISPM 15 – International Standards for Phytosanitary Measures (Medzinárodné normy pre rastlinolekárske opatrenia)

HIS – hraničná inšpekčná stanica

NL CIM – nákladný list CIM

NV SR – nariadenie vlády Slovenskej republiky

SMGS – medzinárodný nákladný list pre železničnú nákladnú dopravu

TRACES – Trade Control and Expert System – európsky veterinárny informačný systém

ÚKSÚP – Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave („kontrolný ústav“)

Článok III

Pojmy

„*Drevený obalový materiál*“ – WPM - drevo a výrobky z dreva (okrem papierových výrobkov) používané na podkladanie, ochranu alebo nesenie tovaru (zahrňuje obkladový materiál), výnimky sú uvedené v FAO ISPM 15.

„*Fytocertifikát, rastlinolekárske osvedčenie*“ je medzinárodne uznávaný úradný doklad, ktorý osvedčuje zdravotný stav a pôvod rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov pri ich dovoze.

„*Miesto vstupu*“ je priestor, kde sa rastliny, rastlinné produkty a iné predmety doviezli po prvýkrát na územie členského štátu: letisko, ak ide o leteckú prepravu, prístav, ak ide o riečnu

prepravu, železničná stanica, ak ide o železničnú prepravu, a ak ide o inú prepravu, sídlo colného úradu, ktorý je miestne príslušný pre oblasť, v ktorej vstupujú na colné územie členského štátu (HIS).

„*Prehliadka – rastlinolekárska kontrola*“ – úradné zrakové preskúmanie rastlín, rastlinných produktov alebo iných regulovaných druhov tovaru s cieľom zistiť v nich prítomnosť škodcov a/alebo ich súlad s rastlinolekáorskými predpismi.

„*Rastlinolekáorský inšpektor*“ (ďalej „*fytoinšpektor*“) je fyzická osoba, ktorá je vymenovaná príslušným orgánom buď na miesto zamestnanca, alebo inak, a ktorá je primerane a preukázateľne vyškolená na vykonávanie úradných kontrol a iných úradných činností v súlade s nariadením 2017/625.

„*Rastlinolekáorské opatrenie*“ – je akékoľvek úradné opatrenie, ktorého cieľom je zabrániť zavlečeniu alebo rozširovaniu karanténnych škodcov alebo obmedziť hospodársky vplyv regulovaných nekaranténnych škodcov.

„*Regulovaný druh tovaru*“ – akákoľvek rastlina, rastlinný produkt, miesto uskladnenia, obal, dopravný prostriedok, kontajner, pôda a akýkoľvek iný organizmus, predmet alebo materiál, ktorý je prostredím schopným prechovávať alebo rozširovať škodce, považované za vyžadujúce si rastlinolekáorské opatrenia, a to najmä v prípade svojho zapojenia do medzinárodnej dopravy.

„*Tranzit*“ alebo „*zásielka v režime prevozu*“ je zásielka do krajiny nedovážaná, ale ňou prevášaná do inej krajiny, podliehajúca úradnému konaniu, ktoré zabezpečí, že ostane uzavretá, že sa nerozdelí, nespojí s inými zásielkami a ani sa nezmení jej obal.

„*Zásielka*“ je množstvo tovaru, ku ktorému patrí samostatný doklad, ktorý sa vyžaduje pre colné formality alebo pre kontrolu, ako je samostatný fyto certifikát, pričom zásielka môže pozostávať z jednej alebo viacerých partií.

„*Zodpovedný orgán*“ rastlinolekáorskkej starostlivosti v Slovenskej republike je ÚKSÚP (ďalej „*kontrolný ústav*“).

Článok IV

HIS

1. Rastlinolekáorská kontrola je vykonávaná na prvom vstupnom mieste do EÚ.
2. Vstupnými miestami v Slovenskej republike sú HIS:
 - a) Kamiónová doprava je vybavovaná na cestnom hraničnom priechode HIS Vyšné Nemecké.
 - b) Železničná doprava v HIS Čierna nad Tisou a HIS Maťovce.
 - c) Letecká doprava na HIS Letisko M. R. Štefánika Bratislava.
3. Vstupnými miestami pre malé poštové zásielky sú taktiež vyclievacie pošty v Košiciach, Banskej Bystrici, Žiline a Bratislave.

Článok V

Frekvencia kontrol

Slovenská republika uplatňuje systém 100 % rastlinolekárskej kontroly pri dovoze tovarov, ktoré podľa legislatívy podliehajú rastlinolekárskym kontrolám.

Článok VI

Rastlinolekárska kontrola

Dovozca alebo jeho zástupca v colnom konaní alebo špedičná spoločnosť, sú povinní oznámiť a predložiť každú zásielku rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, ktorá podlieha rastlinolekárskej kontrole ku dovoznej rastlinolekárskej kontrole.

Dovozná rastlinolekárska kontrola pozostáva z kontroly dokladov, kontroly totožnosti a kontroly zdravotného stavu rastlín a rastlinných produktov. Pri kontrole dreveného obalového materiálu sa vykonáva iba kontrola zdravotného stavu.

Článok VII

Výkon kontroly

1. Fytoinšpektor vykoná rastlinolekársku kontrolu **pri dovoze z tretej krajiny** všetkých zásielok rastlín, rastlinných predmetov alebo produktov uvedených v prílohe č. 5, časť B k NV č. 199/2005 Z. z. v platnom znení vrátane kontroly splnenia osobitných požiadaviek uvedených v prílohe č. 4, časť A, I. kapitola a časť B.

V prípade, že predmetom dovozu sú rastliny, rastlinné produkty alebo predmety uvedené v prílohe č. 5 časť A NV SR č. 199/2005 Z. z. v platnom znení, ktoré musia byť na území EÚ sprevádzané rastlinným pasom, fytoinšpektor na HIS vystaví rastlinný pas.

2. Fytoinšpektor vykoná rastlinolekársku kontrolu **na overenie splnenia osobitných požiadaviek** podľa bodu 2, I. kapitola, časť A prílohe č. 5 k nariadeniu vlády č. 199/2005 Z. z. v platnom znení, **všetkých** zásielok, v ktorých sa prepravuje drevený obalový a pomocný materiál vrátane toho, ktorý sa práve nepoužíva na prepravu tovaru.

V prípade dreveného obalového materiálu, ktorý nespĺňa podmienky vstupu do EÚ alebo je podozrenie na výskyt škodlivého organizmu v drevenom obalovom materiáli, keď je to možné, fytoinšpektor vyhotoví fotodokumentáciu z nevyhovujúcich častí zásielky.

Článok VIII

Evidencia zásielok

Všetky skontrolované zásielky fytoinšpektor písomne zaeviduje v knihe dovozov. Do knihy dovozov sa uvádzajú nasledovné údaje: dátum príchodu zásielky, adresa príjemcu podľa prepravných dokladov a adresa odosielateľa, identifikačné číslo dopravného prostriedku podľa prepravných dokladov, číslo rastlinolekárskeho osvedčenia s dátumom vystavenia (v prípade ak sprevádzal zásielku), druh skontrolovaného tovaru a množstvo, krajina pôvodu, spoplatnenie (uvádza sa suma), výsledok prehliadky, nariadené opatrenia, v prípade odobratia vzorky jej hmotnosť, v prípade pozastávky miesto určenia, podpis fytoinšpektora.

Do systému TRACES sa nahrávajú nasledovné údaje: referenčné číslo, deklarované miesto vstupu, údaje o odosielateľovi, údaje o príjemcovi/dovozcovi, údaje o osobe zodpovednej za náklad, miesto určenia, dopravný prostriedok, číslo dopravného prostriedku, typ dokumentu, ktorý zásielku sprevádza, krajina vývozu, druh tovaru (popis komodity), množstvo tovaru (čistá hmotnosť, celkový počet balení), výsledok kontroly (v prípade nevyhovujúcej zásielky dôvod pozastavenia a nariadené opatrenie) dátum a meno fytoinšpektora.

Na HIS Vyšné Nemecké sa do informačného systému TRACES nahrávajú nevyhovujúce zásielky, zásielky s ihličnatým drevom a zásielky s paletami ako tovarom. Na HIS Čierna nad Tisou sa do informačného systému TRACES nahrávajú všetky skontrolované zásielky. Na ostatných HIS sa vedie iba písomná evidencia zásielok.

Článok IX

Spoplatňovanie a úhrada nákladov za rastlinolekársku kontrolu

Kontrola zásielok podliehajúcich rastlinolekárskej kontrole je spoplatňovaná štandardným poplatkom uvedeným v prílohe VIIIa smernice 2000/29/ES.

- Pri zásielkach, ktoré musia byť sprevádzané rastlinolekárskym osvedčením, sa spoplatňuje kontrola dokladov, kontrola totožnosti a kontrola zdravotného stavu.
- Pri zásielkach obsahujúcich WPM sa účtuje iba kontrola zdravotného stavu.
- Pri zásielkach, ktoré nepodliehajú rastlinolekárskej kontrole a bola vykonaná kontrola zdravotného stavu z dôvodu podozrenia na výskyt KŠO, sa kontrola nespoplatňuje.
- Pri zásielkach, ktoré nespĺňajú podmienky vstupu do EÚ a sú vrátené do krajiny vývozu sa kontrola nespoplatňuje.
- Pri zásielkach, ktoré nespĺňajú podmienky vstupu do EÚ a sú poukázané do miesta vykládky na likvidáciu časti zásielky, sa kontrola spoplatňuje. Následná kontrola v mieste vykládky už nie je spoplatňovaná.
- Pri zásielkach, na ktoré sa vyžaduje vystavenie rastlinného pasu pri dovoze (príloha VA smernice 2000/29/ES), sa za vystavenie rastlinného pasu účtuje podľa platného cenníka ÚKSÚP „Mimoriadna úhrada pri dovoze“.
- Pri zásielkach, ktoré sú na základe bilaterálnej dohody poukázané na rastlinolekársku kontrolu do miesta vykládky, sa účtuje iba kontrola dokladov.
- Ostatné úkony súvisiace s rastlinolekárskou kontrolou pri dovoze sa spoplatňujú podľa platného cenníka ÚKSÚP „Mimoriadna úhrada pri dovoze“.

- Kontrola, pri ktorej sa zistilo, že obsahuje invázne nepôvodné druhy vzbudzujúce obavy Únie, sa účtuje podľa platného cenníka ÚKSÚP „Štandardná úhrada pri dovoze“.

Článok X

Spôsob úhrady nákladov za rastlinolekársku kontrolu

1. HIS Vyšné Nemecké:

Poplatky za rastlinolekársku kontrolu na HIS Vyšné Nemecké sa vyberajú priamo od vodiča dopravného prostriedku. Fytoinšpektor vydáva doklad o úhrade formou príjmového pokladničného dokladu.

2. HIS Čierna nad Tisou a HIS Maťovce:

Pri zásielkach, ktorých konečný príjemca je na území Slovenskej republiky sa poplatky za vykonanú rastlinolekársku kontrolu na HIS Čierna nad Tisou a HIS Maťovce fakturujú právnickej/fyzickej osobe uvedenej na prepravnom doklade (nákladný list SMGS), ktorý sprevádza zásielku podľa kolónky č. 4 (kolónka „*polučateľ*“ – príjemca alebo adresát).

Pri zásielkach, ktorých konečný príjemca je mimo územia Slovenskej republiky sa poplatky za vykonanú rastlinolekársku kontrolu na HIS Čierna nad Tisou a HIS Maťovce fakturujú právnickej/fyzickej osobe uvedenej na prepravnom doklade Nákladný list CIM uvedenej v stĺpci 7.

3. HIS Bratislava – letisko M.R. Štefánika:

Na základe písomného prehlásenia môže byť úhrada nákladov fakturovaná právnickej/fyzickej osobe, ktorá v prehlásení potvrdí úhradu nákladov za príjemcu zásielky.

Poplatky za rastlinolekársku kontrolu na HIS Bratislava – Letisko M. R. Štefánika ÚKSÚP fakturuje právnickej/fyzickej osobe uvedenej v prepravných dokladoch.

4. Vyclievacia pošta:

Poplatky za rastlinolekársku kontrolu poštových zásielok na vyclievacích poštách platí dovozca poštovou poukážkou alebo internet bankingom.

Článok XI

Rozhodnutie kontrolného ústavu

1. Fytoinšpektor po kontrole dokladov a zásielky vyznačí rozhodnutie pečiatkami ÚKSÚP v sprievodných dokladoch zásielky.

Rozhodnutie môže byť nasledovné:

- súhlas s prepustením zásielky;
- zásielka určená na opätovný vývoz z územia Európskej únie do tretej krajiny;
- zásielka určená na tranzit cez územie Európskej únie do tretej krajiny;
- zásielka nepodlieha rastlinolekárskej kontrole.

2. V prípade, ak zásielka nespĺňa všetky rastlinolekárske a dovozné požiadavky, takáto zásielka je pozastavená alebo vrátená späť. Na pozastavenú zásielku vydá ÚKSÚP rozhodnutie spravidla na likvidáciu bez nároku na náhradu.

- zásielka pozastavená a poukázaná na kontrolu do miesta vykládky (táto možnosť platí iba pre príjemcov na Slovensku);
- odmietnutie zásielky – zásielka je vrátená späť.

Článok XII

Účinnosť

Tento metodický pokyn je platný a účinný od 12. júna 2017.